

Jaarverslag 2017

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Bestuursverslag.....	3
Algemene informatie	3
Raad van Toezicht	3
Beleid	5
Toezicht	9
Evaluatie	9
Klachtenafhandeling	10
Personeelsbezetting	10
Financiën	11
Toekomstparagraaf	20
Jaarrekening.....	30
Grondslagen en waarderingen	30
Balans (na resultaatverdeling).....	33
Staat van baten en lasten.....	34
Kasstroomoverzicht.....	35
Toelichting op de balans.....	36
Toelichting op de staat van baten en lasten.....	40
Overige toelichtingen.....	45
Overige gegevens	49
Ondertekening.....	49
Gegevens over de rechtspersoon.....	50
Controle verklaring	51

Bestuursverslag

Algemene informatie

Stichting Leerlingzorg Primair Onderwijs Almere (SLA-PO) vormt het samenwerkingsverband PO (SWV-PO) zoals bedoeld in de wet Passend Onderwijs. Het SWV-PO werkt nauw samen met de schoolbesturen als het gaat om het inrichten van de extra ondersteuning. Bovendien werkt het samenwerkingsverband samen met de gemeente en de maatschappelijke partners aan een gemeenschappelijk en dekkend onderwijs-zorgaanbod. De dienstverlening aan scholen en leerlingen, alsook de beschikbaarstelling van expertise, onderzoek en toeleiden is met ingang van augustus 2014 vanuit Passend Onderwijs Almere (POA) vormgegeven. Dit betekent dat samen met het samenwerkingsverband VO vanuit een geïntegreerde organisatie het Ondersteuningsplan 2014-2018 wordt uitgevoerd.

Het bestuur van de SLA-PO wordt gevormd door één bestuurder, gelijktijdig met de start van de coöperatie Passend Onderwijs Almere en de deelname van het samenwerkingsverband aan deze coöperatie. Vanaf dat moment is de bestuurder van de coöperatie tevens de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband PO. In februari 2017 is de (oud-) bestuurder, de heer R. Pet, met pensioen gegaan. Tijdelijk heeft de heer A. van Tok de functie van bestuurder vervuld. Vanaf 15 juni is mevrouw H. Vlug de nieuwe bestuurder van het samenwerkingsverband en tevens de directeur-bestuurder van de coöperatie.

Het samenwerkingsverband heeft een raad van toezicht. Alle schoolbesturen binnen het PO in Almere nemen deel aan het samenwerkingsverband en aan de coöperatie Passend Onderwijs Almere.

Het samenwerkingsverband primair onderwijs valt geheel binnen de gemeentegrenzen van Almere en omvat 20.496 leerlingen in het basisonderwijs (stand 1 oktober 2017). Daarvan volgt 3,30% het onderwijs in de drie scholen van het speciaal basisonderwijs. Daarnaast maakt 1,16% van de leerlingen gebruik van de voorzieningen van het speciaal onderwijs in Almere. Het landelijk gemiddelde voor het SBO in 2017 bedraagt 2,34% en voor het SO 1,61%.

Raad van Toezicht

De Ledenraad, welke is gevormd uit de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de coöperatie Passend Onderwijs Almere, treedt op als raad van toezicht van het samenwerkingsverband. De Ledenraad is in 2017 in een vijftal vergaderingen bijeengekomen. In haar vergaderingen heeft de Ledenraad zich op de hoogte gesteld van de inhoudelijke resultaten van het samenwerkingsverband, de resultaten van de gevoerde bedrijfsvoering en het financieel beleid. Het beleid en beheer is gevoerd door de directeur-bestuurder binnen de kaders van het Ondersteuningsplan 2014-2018 en van de goedgekeurde begroting 2017 annex de meerjarenraming.

Het kader voor de relatie tussen bestuur en raad van toezicht is vastgelegd in de statuten van het samenwerkingsverband en in een toezichtkader dat in november 2013 is vastgesteld door de Ledenraad van genoemde coöperatie. Bovendien handelen de raad van toezicht en het bestuur van het samenwerkingsverband overeenkomstig de code voor goed bestuur zoals die is geformuleerd door de PO-raad ten dienste van haar leden. Het betreft de "Code Goed Bestuur in het primair onderwijs" welke is vastgesteld in de ALV van de PO-raad van 27 november 2014.

Op initiatief van de ALV is in 2016 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd waarbij de effecten en resultaten van passend onderwijs in Almere zijn geïnventariseerd bij besturen, schoolleiders, leerkrachten, zorgcoördinatoren en IB-ers. Deze evaluatie is in december 2016 afgerond met het vaststellen van de aanbevelingen, die in 2017 door het samenwerkingsverband en de schoolbesturen tezamen zijn uitgewerkt in beleidsvoorstellen (Uitvoeringsagenda). In de ALV van december 2017 is de besluitvorming over de beleidsvoorstellen afgerond zodat deze resultaten een onderdeel kunnen gaan vormen van het op te stellen Ondersteuningsplan voor de periode 2018-2022. De contouren van het Ondersteuningsplan 2018-2022 zijn inmiddels door de directeur-bestuurder voorgelegd aan de Ondersteuningsplanraad (OPR) en ter bespreking aan de maatschappelijke partners en aan de beleidsbepalers van de gemeente Almere.

Vanwege het vertrek in februari 2017 van de directeur-bestuurder is door de raad van toezicht in november 2016 een selectieprocedure gestart om daarmee een opvolger aan te trekken. Bij het opstellen van het profiel zijn nadrukkelijk de externe partners van POA betrokken. Dit heeft geleid tot de benoeming door de ALV van de nieuwe directeur-bestuurder, mevrouw H. Vlug.

Onder meer de jaarrekening 2016 (juni 2017), de begroting 2018 en het financieel kader tot en met 2020 (december 2017) zijn door de raad van toezicht behandeld en waar nodig vastgesteld en/of goedgekeurd. Een en ander is voorbereid door de auditcommissie welke is gevormd uit de raad van toezicht. In haar vergaderingen heeft de auditcommissie zich verstaan met de directeur-bestuurder, de directeur regie en bedrijfsvoering en met de externe accountant, die in opdracht van de raad van toezicht is belast met de jaarrekeningcontrole.

De samenstelling van de raad van toezicht is in 2017 gewijzigd en kent een onafhankelijke voorzitter. De raad van toezicht bestaat uit de navolgende personen met als overeengekomen portefeuillevverdeling:

• de heer M. Denters	Onafhankelijk Voorzitter en Personeel
• mevrouw I. Verheggen	Financiën en Kwaliteit / audit commissie tot juli 2017
• mevrouw B. Dijkgraaf	Financiën en Kwaliteit / audit commissie m.i.v. juli 2017
• de heer M. Eijgenstein	Personeel
• de heer K. Oosterbaan	Financiën / audit commissie
• mevrouw S. van Rijnbach	Kwaliteit
• mevrouw T. Kruijer	Kwaliteit

Beleid

De werkzaamheden van het samenwerkingsverband in 2017 zijn gebaseerd op het ondersteuningsplan 2014-2018 Passend Onderwijs van de SLA-PO. Deels zijn de werkzaamheden gericht op de begeleiding c.q. extra ondersteuning van leerlingen in het regulier onderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs, deels op de toeleiding naar de extra ondersteuning en de versterking van de basisondersteuning in met name het regulier onderwijs.

Het ondersteuningsplan bestaat uit een hoofdlijndocument met daarnaast een bronnenboek waarin alle wettelijk vereiste documenten zijn ondergebracht. Het geheel is te benaderen via onze website:

<http://www.passendonderwijs-almere.nl/over-passend-onderwijs/onder/primair>

In 2017 is één onderdeel van het bronnenboek geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door de ledenraad. Het gaat hierbij om de begroting 2018 en het meerjarencader tot en met 2020. Deze zijn op basis van het actuele leerlingaantal aangepast aan de laatste ontwikkelingen.

De opbouw van het verslag is gerelateerd aan het ondersteuningsplan. De werkzaamheden zijn erop gericht om aan alle Almeerse leerlingen thuisnabij onderwijs te bieden. Per onderdeel is telkens het doel beschreven gevolgd door de stand van zaken. Waar mogelijk is dit tevens onderbouwd met cijfers.

Basisondersteuning

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Basis op orde	Alle Almeerse scholen hebben een basisarrangement en een voldoende op de geselecteerde indicatoren gerelateerd aan ondersteuning en begeleiding.	2014-2016
Basisondersteuning	Alle Almeerse scholen voldoen aan de door het samenwerkingsverband omschreven basisondersteuning en kunnen in het verlengde daarvan een extra ondersteuningsarrangement verzorgen. Met name is de expertise op het terrein van gedrag, spraak/taalontwikkeling en het omgaan met lage- en hoge intelligentie (meer- en hoogbegaafde leerlingen) toegenomen.	2014-2016

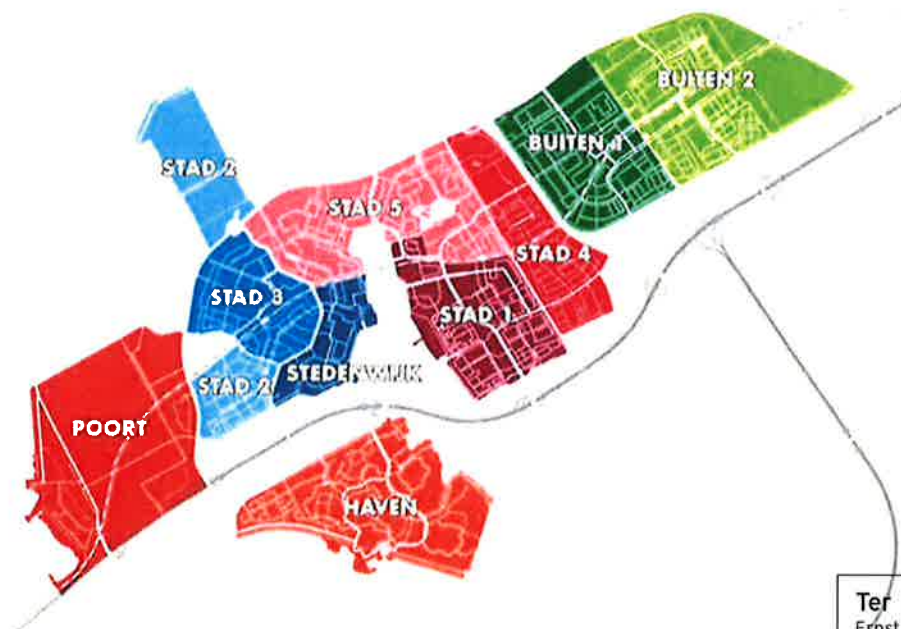

Vanuit het samenwerkingsverband zijn preventieve en lichte vormen van ondersteuning ter versterking van de basisondersteuning ingezet. Uit de afstemmingsoverleggen tussen het samenwerkingsverband en de scholen is de ondersteuning in kaart gebracht. Vanuit het samenwerkingsverband is door de inzet van experts de ondersteuning ingezet. Alle basisscholen hebben hiervan gebruik gemaakt. Op alle scholen heeft een zogenaamd placemat gesprek plaatsgevonden waarin de vragen aan passend onderwijs zijn besproken. De nadruk lag m.n. op handelingsgericht werken en diagnostiek, dyslexie, dyscalculie, gedrag en meer- en hoogbegaafd.

Toeleiding

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Wijkondersteuning	Alle tien wijken hebben een wijk-ondersteuningsprofiel waarin is beschreven welke ondersteuningsarrangementen binnen de wijk worden gerealiseerd.	2014-2016
Toeleiding	Maximaal 3% van de Almeerse leerlingen maakt gebruik van de extra ondersteuning binnen de stedelijke arrangementen.	2014-2018

Ten behoeve van de ondersteuning en de begeleiding aan de scholen is het samenwerkingsverband dat gelijk is aan de stad Almere ingedeeld in tien wijken. Binnen deze wijken zijn sinds augustus 2017 stadsdeelteams geformeerd die worden aangestuurd door teamleiders. Een stadsdeelteam bestaat uit begeleiders onderwijs, orthopedagogen en psychologen. Tevens is binnen de stadsdeelteams een koppeling aangebracht met o.a. schoolarts en – verpleegkundige, schoolmaatschappelijk werk en in een aantal wijken met pedagogische medewerker vanuit projecten als Oké op School en Sterk in de Klas.

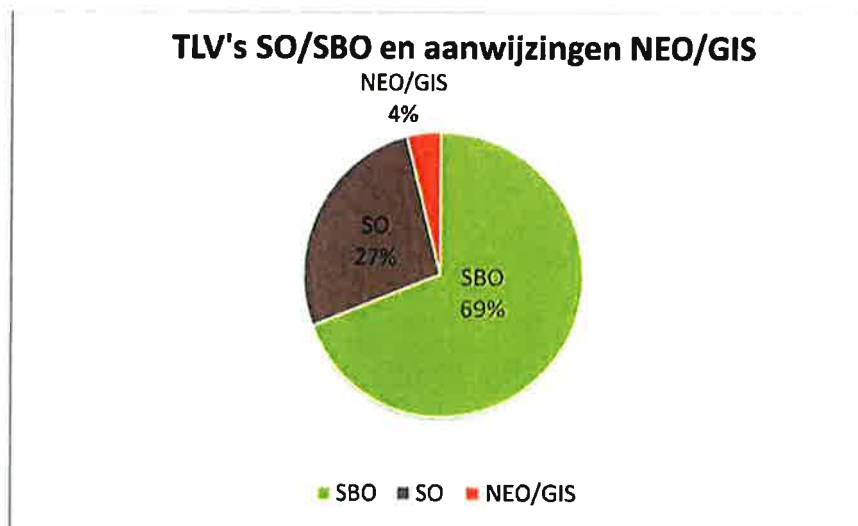

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Voor het toeleiden naar extra ondersteuning in stedelijke voorzieningen in het speciaal (basis) onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) noodzakelijk. Bij het samenstellen van een dergelijk arrangement wordt uitgegaan van de onderwijsbehoefte van de leerling. Het toekennen van een arrangement op een reguliere school of via een toelaatbaarheidsverklaring t.b.v. het speciaal (basis) onderwijs, gebeurt vanuit de directe onderwijsomgeving van het kind. De verantwoordelijkheid ligt voornamelijk bij de school van de leerling. Dit proces wordt ondersteund door de orthopedagoog of psycholoog van het samenwerkingsverband.

In 2017 zijn door de afdeling Toeleden in totaal 434 TLV's dan wel aanwijzingen (NEO en GIS groep) afgegeven. Tussen het aantal aanvragen en afgiften van TLV zit nauwelijks verschil. Het merendeel van de TLV's wordt afgegeven voor het speciaal basisonderwijs (69%). Slechts in 27% van de gevallen betreft het speciaal onderwijs. Het merendeel hiervan betreft een TLV categorie 1 (cognitief zeer beperkt, langdurig ziek, psychiatrisch gedrag of gedragsbeperking).

Ten opzichte van 2016 is in het totaal aantal afgiften een daling te constateren. Een derde van de afgegeven TLV's in 2017 betrof de verlenging van een TLV.

Grafiek 1: Percentage afgegeven TLV's (incl. aanwijzingen) over de verschillende voorzieningen

Alle tien wijken hebben het wijkondersteuningsplan geëvalueerd en waar mogelijk bijgesteld.

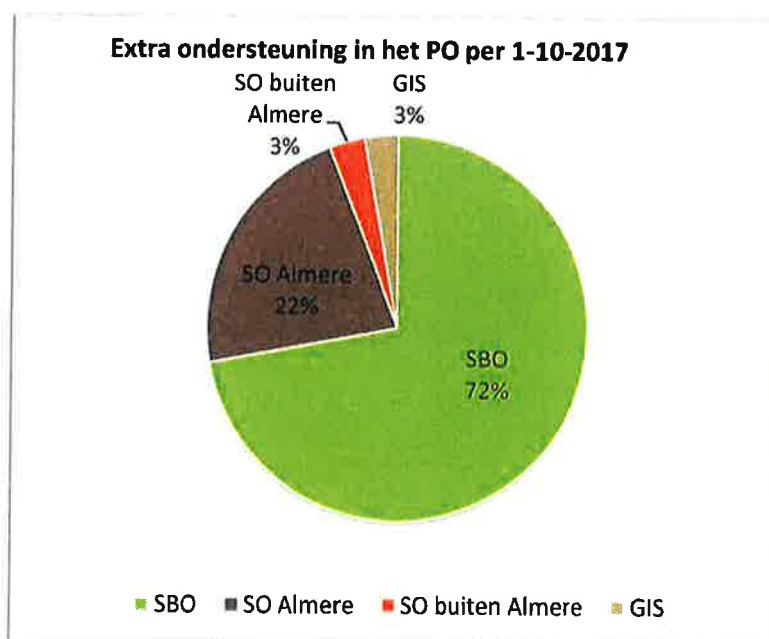
In het ondersteuningsplan is opgenomen dat 3% van de Almeerse leerlingen gebruikt maakt van de extra ondersteuning binnen de stedelijke voorzieningen. In 2017 bedraagt deze deelname 4,46% van de totale populatie in het basisonderwijs. Een stijging ten opzichte van 2016 met 0,21% wat voornamelijk wordt veroorzaakt door een licht groei van het SBO.

Extra ondersteuning

Activiteiten	Doel	Zwaartepunt
Dekkend aanbod	99% van de Almeerse leerlingen kunnen binnen Almere het onderwijs volgen dat bij hen past.	2014-2018

Eén van de belangrijkste taken van het samenwerkingsverband is de (mede-) bekostiging van het speciaal basisonderwijs en de toeleiding naar SBO en SO beheersbaar te houden. Binnen het samenwerkingsverband zijn drie scholen voor speciaal basisonderwijs die vallen onder twee schoolbesturen: ASG en Stichting Prisma. Daarnaast zijn er drie scholen voor speciaal onderwijs gevestigd binnen het samenwerkingsverband die vallen onder het schoolbestuur van Almere Speciaal en Eduvier.

De instandhouding van het speciaal onderwijs voor de categorie 1 (cognitief zeer beperkt, langdurig ziek, psychiatrisch gedrag of gedragsbeperking), categorie 2 (lichamelijke beperking) en categorie 3 (meervoudige beperking) is tevens een verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband is tevens financieel verantwoordelijk voor Almeerse leerlingen die buiten Almere het speciaal onderwijs volgen. In onderstaande grafiek zijn zowel de leerlingen die op 1 oktober 2017 gebruik maken van de lichte als de zware ondersteuning opgenomen.

Grafiek 2: Percentage leerlingen met extra ondersteuning in de verschillende voorzieningen

In het ondersteuningsplan is opgenomen dat 99% van de Almeerse leerlingen binnen Almere het onderwijs volgen dat bij hen past. Slechts 0,13% van de Almeerse leerlingen maakt gebruik van de extra ondersteuning buiten Almere. Dit betekent dat ruim 99% van de Almeerse leerlingen het onderwijs volgt binnen het samenwerkingsverband.

Doelmatigheid

Medio 2017 heeft het samenwerkingsverband voor het eerst de doelmatige besteding onder de schoolbesturen geïnventariseerd en besproken in de Ledenraad. Eind 2017 is over schooljaar 2016-2017 het onderzoek naar de doelmatigheid gestart. Dit keer zijn de gegevens, die bij het samenwerkingsverband bekend zijn, ingevuld en zijn schoolbesturen/scholen gevraagd de doelmatigheid aan te tonen van de ontvangen middelen. De uitkomst hiervan wordt medio 2018 besproken in de Ledenraad.

Toezicht

In het kader van het regulier inspectietoezicht heeft de inspectie van het onderwijs het samenwerkingsverband PO in het najaar van 2016 bezocht. Op basis van het vastgestelde, vernieuwde onderzoekkader dat medio 2017 in werking is getreden, heeft de inspectie het samenwerkingsverband beoordeeld.

In haar verslag (2017) heeft de inspectie het samenwerkingsverband beoordeeld op de volgende onderdelen: resultaten, kwaliteitszorg, ambitie en financieel beheer. Alle aspecten m.u.v. kwaliteitszorg zijn als voldoende beoordeeld. Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft t.a.v. de geformuleerde herstelopdracht een reactie opgesteld, die integraal is opgenomen in het verslag.

Evaluatie

De uitkomsten van het evaluatie-onderzoek dat door BMC is verricht, zijn vertaald in een Uitwerkingsagenda, waarin een aantal onderdelen samen met de vertegenwoordigers uit het primair onderwijs zijn uitgewerkt. In het najaar van 2017 is de uitwerking van deze agenda, door de Algemene Ledenvergadering van de coöperatie Passend Onderwijs Almere vastgesteld mede in het licht van de nieuwe ondersteuningsplanperiode 2018-2022. De uitwerking betrof de volgende onderdelen:

- Het opstellen van een nieuw schoolondersteuningsprofiel in relatie met de stand van zaken omtrent de basisondersteuning van de school;
- De verdere implementatie van het handelings- en opbrengstgericht werken in het primair onderwijs;
- De afstemming en verbetering van onderwijs- en jeugdhulparrangementen;
- Vraaggerichte ondersteuning in het primair onderwijs;
- Vermindering van de bureaucratisering ten aanzien van het toe leiden naar stedelijke voorzieningen extra ondersteuning;
- Monitoren uitkomsten passend onderwijs.

Klachtenafhandeling

Het samenwerkingsverband PO heeft met het samenwerkingsverband VO één klachtenregeling voor Toeleden. Daarnaast is een eigen klachtencommissie ingericht en aansluiting gezocht bij de landelijke klachtencommissie. Afgelopen schooljaar heeft één ouder bezwaar gemaakt tegen het afgegeven advies van de afdeling Toeleden van Passend Onderwijs en is één bezwaarschrift ingediend bij de landelijke klachtencommissie. Beiden zijn naar tevredenheid van ouder afgehandeld.

Personeelsbezetting

Sinds de inwerkingtreding van de Wet Passend Onderwijs op 1 augustus 2014 worden de onderwijsbegeleiding en het beschikbaar stellen van expertise en advisering, voor zowel PO als VO uitgevoerd in teams. De medewerkers zijn merendeels in dienst van het SWV-PO en voor een klein gedeelte in dienst van het SWV-VO. Tussen de beide samenwerkingsverbanden vindt onderling een verrekening plaats van de geleverde diensten aan de schoolbesturen in Almere. Met ingang van schooljaar 2017-2018 zijn de samenwerkingsverbanden gaan werken met stadsdeelteams. Er zijn 4 stadsdeelteams in het PO met daarnaast 1 VO-team. Alle teams inclusief de afdeling Toeleden worden aangestuurd door een teamleider.

Voor wat betreft de personele formatie en daarmee van het aandeel van het SWV-PO kan de volgende informatie worden gegeven.

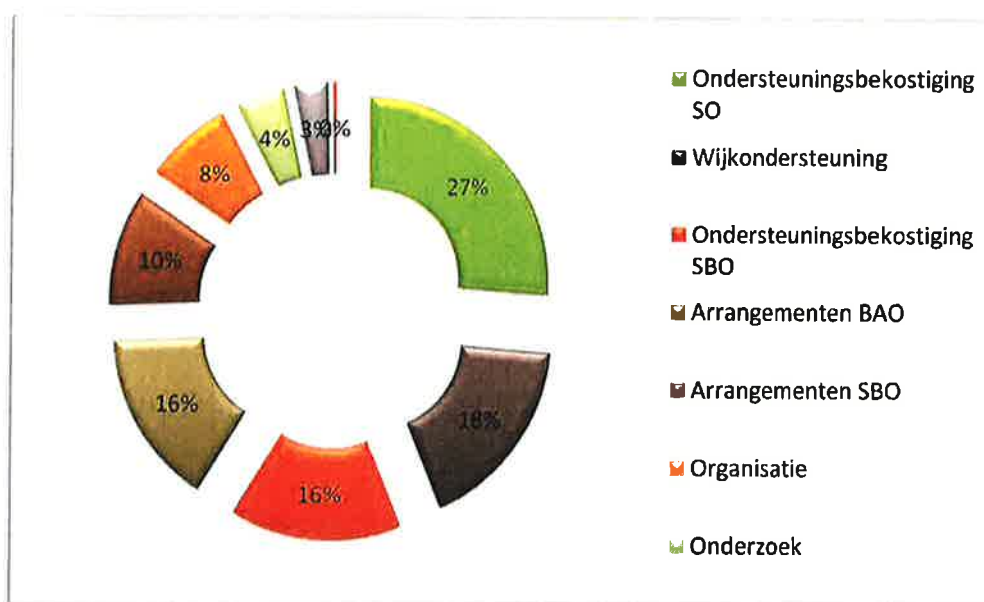
	2017	2016
Aantal medewerkers	59	64
Aantal FTE	43,1	47,0
<i>Uitsplitsing FTE</i>		
Bestuur/management	0,0	1,0
OOP	28,2	29,6
OP	14,9	16,4
<i>Verzuim</i>		
Kort verzuim	0,97%	1,23%
Lang verzuim	5,85%	4,26%

Naast de medewerkers in dienst bij het SWV-PO is er eind 2017 binnen de personeelsformatie 11,9 fte (4,2 fte eind 2016) ingehuurd via payroll en/of detachering. Gedurende 2017 en hangende de uitkomsten van de Uitvoeringsagenda is zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van detacheringen en inhuur via payroll om daarmee de expertise op het vereiste niveau te houden en vaste aanstellingen te vermijden.

De medewerkers die vallen onder OP en OOP zijn merendeels (senior) begeleiders onderwijs, adviseurs en teamleiders die worden ingezet op de scholen c.q. de begeleiding in de wijken. Deze medewerkers zijn onderdeel van de stadsdeelteams. Hierin zijn tevens de medewerkers vertegenwoordigd die werken binnen het budget van Viertaal met leerlingen met een Taal Ontwikkel Stoornis (TOS). Slechts een klein gedeelte van de medewerkers, die vallen onder OOP, zijn stafmedewerkers en medewerkers van de afdeling Toeleiding.

Financiën

In onderstaande grafiek is de realisatie van de middelen, gerelateerd aan de beleidsmatige hoofdlijnen van het ondersteuningsplan 2014–2018 van het samenwerkingsverband, in percentages opgenomen. De financiële verantwoording en verdere uitsplitsing is opgenomen in de volgende hoofdstukken.

Grafiek 3: Verdeling budget SWV-PO 2017 op basis van het ondersteuningsplan

De inzet van de middelen wordt in de navolgende paragraaf uiteengezet in relatie tot de begroting 2017. Voor wat betreft de kosten van Toeleden en de Organisatie geldt dat hier het aandeel voor het SWV-PO zichtbaar wordt uitgedrukt in een percentage van het PO-budget.

De kosten voor Toeleden en Organisatie worden gemaakt door de geïntegreerde organisatie van beide samenwerkingsverbanden. Vanuit dat perspectief is het aandeel van die kosten als volgt: Toeleden 1,6% en Organisatie 4,6% van het totaal van beide samenwerkingsverbanden (PO en VO).

Het resultaat over 2017 voor het SWV-PO is € 106.079 negatief. Hierin is tevens het positieve resultaat van € 270.975 op de activiteiten van Viertaal verwerkt. Het resultaat op de activiteiten van het SWV-PO zelf is € 377.054 negatief. In de navolgende paragrafen wordt ingegaan op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Vanwege het negatieve resultaat van € 377.054 daalt de algemene reserve van €1.088.450 naar € 711.395.

Naast de eigen activiteiten (cluster 3 en cluster 4) van het samenwerkingsverband PO wordt door het samenwerkingsverband expertise en begeleiding geleverd voor arrangementen voor leerlingen met een Taal Ontwikkel Stooris (TOS). Het resultaat op deze cluster 2 activiteiten is over 2017 € 270.975 positief. De rijksmiddelen, die uit hoofde van de samenwerkingsovereenkomst met de cluster 2 instelling Viertaal ter beschikking komen van het samenwerkingsverband, blijven gereserveerd voor TOS-leerlingen. De geldstromen van cluster 2 enerzijds en cluster 3 en 4 anderzijds, blijven strikt gescheiden. Het resultaat wordt volledig toegevoegd aan de bestemde reserve TOS welke hierdoor groeit van € 561.222 naar € 832.197.

De begroting 2017 is ingedeeld overeenkomstig het Ondersteuningsplan, terwijl de jaarrekening is ingedeeld zoals voorgeschreven in de richtlijnen voor de jaarverslaggeving onderwijs. Om toch een inzichtelijk beeld te geven van de werkelijke uitkomsten ten opzichte van de begroting, is hierna een overzicht opgenomen van de uitkomsten op basis van de componenten van het Ondersteuningsplan.

Resultatenrekening 2017 o.b.v. Ondersteuningsplan

	Realisatie 2017 EUR	Begroot 2017 EUR
Kosten		
Ondersteuningsbekostiging	4.385.049	4.080.200
Doorfinanciering DUO t.b.v. SO	2.597.955	2.454.400
Groeibekostiging SO	181.678	227.400
Financiering SBO boven 2%	1.158.122	1.158.324
Groeibekostiging SBO	387.880	240.076
Doorfinanciering andere SWV's	41.540	-
Grensverkeer SBO	17.874	-
Programma 1: Arrangementen	2.701.581	2.532.200
BAO	1.638.677	1.568.400
Arrangementen in de wijk	1.152.327	1.082.000
GIS/KIG-groepen PO	198.350	198.400
NEO onderwijs	288.000	288.000
SBO	1.062.904	963.800
Arrangementsgelden	438.527	328.900
Uitbetaling uren SBO	7.054	200.000
Bombardon: Structuurgroepen	169.165	140.000
Bombardon: Triangel	96.000	96.000
Bombardon: Tamboerijn	48.099	58.900
Watertuin: Praktijkgroepen	102.083	75.000
Watertuin: Extra groep	136.976	-
Klimop: Management	65.000	65.000
Programma 2: Onderwijskwaliteit en basisondersteuning	-	75.000
Projecten (stelpost)	-	75.000
Programma 3: Wijkondersteuning	1.854.177	1.701.100
Begeleiding in uren	1.854.177	1.701.100
Programma 4: Dekkend netwerk	32.997	150.000
Uitbreiding dekkend netwerk	32.997	100.000
Extra crisisinterventie	-	50.000
Programma 5: Toeleiden	309.570	311.700
Aandeel SWV-PO	309.570	311.700
Onderzoek	455.521	301.100
Onderzoekskosten	455.521	301.100
Programma 6: Organisatie	836.179	679.100
Aandeel SWV-PO	836.179	679.100
Totaal kosten SWV-PO	10.575.074	9.830.400

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

	Realisatie 2017 EUR	Begroot 2017 EUR
Opbrengsten		
Rijksbijdragen	10.051.999	9.712.600
Lichte ondersteuning	3.417.810	3.288.600
Zware ondersteuning	6.574.880	6.364.400
Specifieke ondersteuning	59.309	59.600
Baten overige	146.021	156.300
Opbrengsten ihkv dienstverlening scholen	146.021	156.300
Totale opbrengsten SWV-PO	10.198.020	9.868.900
Resultaat SWV-PO	-377.054	38.500

Programma 7: Viertaal/TOS		
Kosten		
Arrangementen	1.116.091	1.185.400
Arrangementen PO	306.194	353.300
Arrangementen VO	19.375	-
Arrangementen SBO	9.480	40.100
GIS-groepen PO	536.042	552.000
Dependance A. Rozendaalschool	245.000	240.000
Wijkondersteuning	541.385	295.800
Begeleiding in uren	533.995	295.800
Overige personeelskosten	7.390	-
Opbrengsten	1.928.451	1.666.100
TOS-instelling Viertaal	1.921.196	1.666.100
Detacheringen	7.255	-
Nog in te zetten Viertaal / TOS	270.975	184.900

Algemeen

Door de afzonderlijke weergave van de financiële middelen van de TOS-activiteiten ontstaat een tweeledig resultaat. Het resultaat op de TOS activiteiten blijft voor toekomstige TOS-activiteiten gereserveerd en wordt hiertoe toegevoegd aan de specifieke bestemde reserve TOS.

Datzelfde principe geldt (uiteraard) voor de nog niet ingezette rijksbekostiging (cluster 3 en 4), die is opgenomen in de algemene reserve van het samenwerkingsverband. Deze blijven beschikbaar voor toekomstige beleidsuitgaven voor zware voorzieningen, stedelijke voorzieningen en specifieke arrangementen alsook voor arrangementen binnen de scholen.

Opbrengsten

In de jaarrekening bestaan de rijksbijdragen voor samenwerkingsverbanden passend onderwijs uit de bruto bijdragen op basis van de leerlingaantallen in het basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs. Met ingang van kalenderjaar 2017 worden de verplichte afdrachten van rijksmiddelen aan de scholen voor speciaal (basis) onderwijs hier niet langer op in mindering gebracht. De afdrachten worden verantwoord onder de lasten.

De opbrengsten uit Rijksbijdragen komen € 339.399 hoger uit dan begroot. Dit heeft merendeels te maken met de stijging van de tarieven van DUO voor de bekostiging.

De overige baten komen € 10.279 lager uit dan begroot. Het betreft hier de detachering van medewerkers naar externe organisaties.

Kosten

De ondersteuningsbekostiging van leerlingen in het speciaal onderwijs woonachtig in de gemeente Almere wordt vanuit de bijdrage van het samenwerkingsverband door DUO bekostigd. Dit betreft de scholen van Eduvier en Almere Speciaal en enkele scholen buiten Almere waar leerlingen uit Almere speciaal onderwijs volgen. De hoogte van deze rijksbekostiging is door DUO bepaald en de uitbetaling vindt rechtstreeks plaats aan de betreffende schoolbesturen. Begroot was voor 2017 een bedrag van € 2.454.400, uitbetaald is € 2.597.955. Oorzaak van de hogere kosten is voor circa € 53.000 te wijten aan hogere aantallen leerlingen dan begroot en een verschuiving tussen de categorieën. Het overige verschil vindt zijn oorzaak in de aanpassingen van de tarieven door DUO.

Daarnaast wordt aan het SO voor de groei van het leerlingaantal tussen 1 oktober en 1 februari van het daaropvolgende jaar zowel de basisbekostiging als de ondersteuningsbekostiging vergoed. De groei per 1-2-2017 bedroeg 9 leerlingen daar waar gerekend was op een groei van 16 leerlingen. Dit heeft geleid tot € 45.722 lagere kosten voor de groeiregeling SO.

De SBO-scholen (Watertuin, Klimop en Bombardon) ontvangen zelf de eigen basisbekostiging plus een aanvullende ondersteuningsbekostiging voor het leerlingaantal onder de 2% van het totaal aantal leerlingen in het primair onderwijs. Het samenwerkingsverband is verplicht de ondersteuningsbekostiging bij te dragen voor het aantal leerlingen in het SBO boven de 2%. Op basis van de wettelijke teldata is over schooljaar 2016-2017 voor 295 leerlingen door het samenwerkingsverband ondersteuningsbekostiging toegekend aan de SBO scholen en over schooljaar 2017-2018 voor 309 leerlingen. Begroot was een bijdrage van € 1.158.324, gerealiseerd is een bijdrage van € 1.158.122.

Net als bij het SO wordt aan het SBO voor de groei van het leerlingaantal tussen 1 oktober en 1 februari van het daaropvolgende jaar zowel de basisbekostiging als de ondersteuningsbekostiging vergoed. De groei per 1-2-2017 bedroeg 70 leerlingen daar waar gerekend was op een groei van 29 leerlingen. Dit heeft geleid tot € 147.804 hogere kosten voor de groeiregeling SBO.

Programma 1: Arrangementen

De middelen voor arrangementen vallen in 2 onderdelen uiteen: middelen voor arrangementen in het basisonderwijs (BAO) en middelen voor arrangementen in het speciaal basisonderwijs (SBO).

Voor het regulier basisonderwijs wordt het beschikbare budget (arrangementen in de wijk) op basis van het leerlingaantal verdeeld over de scholen. De extra uitgaven in 2017 (€ 70.277) zijn met name het gevolg van de keuze om ook in 2017 de scholen, die een groei van 4% of meer hebben doorgemaakt, extra te ondersteunen met een groeibudget o.b.v. het verhoogde aantal leerlingen. De scholen geven zelf inhoud en uitvoering aan inzet van de arrangementsmiddelen. Wel betreft het geoordeeld (passend onderwijs) geld, waarover het schoolbestuur zich moet verantwoorden (doelmatigheid).

In het SBO worden extra middelen toegekend waarmee specifieke arrangementen worden bekostigd. Hierdoor is het mogelijk leerlingen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte binnen het SBO onderwijs te geven. In 2017 zijn nieuwe afspraken gemaakt inzake het bekostigen van deze groepen door het SWV-PO. Dit heeft geleid tot verhoging van de kosten voor de arrangementen in het SBO. Tevens is besloten om in schooljaar 2017-2018 voor de laatste keer middelen toe te kennen op basis van de oude LGF-financiering, de zogenaamde middelen zware ondersteuning SBO.

Programma 2: Onderwijskwaliteit en basisondersteuning

Voor onderwijskwaliteit en basisondersteuning was in 2017 een bedrag van € 75.000 begroot. Dit budget is niet specifiek benut echter dit betekent niet dat er geen inzet is gepleegd op het versterken van de onderwijskwaliteit en de basisondersteuning in het regulier onderwijs.

Binnen programma 3 Wijkondersteuning is de inzet van medewerkers van POA verantwoord. In eerste instantie wordt door de medewerkers van POA expertise ingezet op de extra ondersteuning. Daar waar binnen de reguliere scholen de basisondersteuning onvoldoende sterk is ingericht wordt de expertise ingezet om te ondersteuning bij het versterken van de basis en de onderwijskwaliteit. De kosten hiervan komen ten laste van het programma Wijkondersteuning. Deze zijn niet dusdanig kwantificeerbaar dat hier een splitsing in aan te brengen is. Het budget voor onderwijskwaliteit en basisondersteuning kan dan ook gezien worden als dekking voor de extra kosten voor wijkondersteuning.

Programma 3: Wijkondersteuning

Bij het samenwerkingsverband is de expertise beschikbaar voor scholen en voor leerlingen als het gaat om het inrichten van voorzieningen en arrangementen, onderzoek en diagnostiek, begeleiding van scholen en leerlingen, wijkgericht samenwerken enzovoorts. De kosten voor deze expertise komen terug onder de kosten voor Wijkondersteuning. De expertise wordt in uren verdeeld c.q. beschikbaar gesteld aan wijken en scholen waarbij de verdeelsleutel het aantal leerlingen is. Over de inzet worden elk jaar opnieuw afspraken gemaakt. Het merendeel van de medewerkers is in dienst van het samenwerkingsverband PO, slechts een klein deel is in dienst van het samenwerkingsverband VO. De kosten voor de inzet van expertise worden verdeeld over de 2 samenwerkingsverbanden in de verhouding 69% PO en 31% VO.

De medewerkers, die werken met leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis, zijn onderdeel van het personeelsbestand van het samenwerkingsverband PO. De kosten van deze medewerkers worden betaald uit het budget dat het SWV-PO ontvangt van Viertaal. Bij het opstellen van de begroting over 2017 zijn deze kosten meegegaan in de verdeelsleutel tussen het SWV-PO en het SWV-VO terwijl deze eerst geëlimineerd hadden moeten worden. In de realisatie is deze fout gecorrigeerd met als gevolg dat binnen het SWV-PO de kosten voor de wijkondersteuning hoger uitvallen dan begroot en in het SWV-VO lager uitvallen dan begroot. Binnen het SWV-PO zorgt dit merendeels voor de afwijking van € 153.077.

Zoals aangegeven onder programma 2 dekt het budget van € 75.000 voor onderwijskwaliteit en basisondersteuning een deel van de hogere kosten voor de wijkondersteuning.

Programma 4: Dekkend netwerk

Onder het Dekkend netwerk worden verschillende specifieke voorzieningen bekostigd die bijdragen aan een compleet netwerk van stedelijke voorzieningen in Almere. Binnen het primair onderwijs zijn diverse stedelijke voorzieningen aanwezig en zijn er tevens op diverse scholen specifieke arrangementen ingericht. De komende jaren zal de ontwikkeling zich richten op het uitbreiden van het dekkend netwerk en op de samenwerking tussen de diverse voorzieningen en de mogelijkheden om de voorzieningen te verspreiden over de stad waardoor meer leerlingen thuisnabij onderwijs kunnen volgen.

In 2017 bestaan de verantwoorde kosten onder dekkend netwerk met name uit de kosten voor het Talentenlab, de nationale plusklas en de inzet op specifieke leerlingen.

Programma 5: Toeleden

Onder de kosten voor Toeleden wordt het aandeel van het SWV-PO van de gezamenlijke kosten voor het toeleden van leerlingen naar stedelijke voorzieningen verantwoord. De kosten worden merendeels gemaakt binnen het samenwerkingsverband PO en slechts deels binnen het samenwerkingsverband VO. De totale kosten worden in de verhouding 69/31 verdeeld over PO en VO. De gerealiseerde kosten sluiten aan bij de begroting.

De kosten voor onderzoek maakten in 2017 tevens deel uit van dit programma. Onderzoek geschiedt in het primair onderwijs. De kosten komen dan ook geheel ten laste van het SWV-PO. Begroot voor onderzoek was in 2017 € 301.100. De kosten zijn uitgekomen op € 455.521. Met name de onderzoeken in de periode januari-juli 2017 hebben gezorgd voor deze overschrijding. Het huidige open-einde karakter van de inzet op onderzoek wordt in 2018 aangepast zodat er meer kostenbeheersing mogelijk is.

Programma 6: Organisatie

De twee samenwerkingsverbanden PO en VO (waaronder de tussenvoorziening OPDC), de onderwijsvoorzieningen van Almere Speciaal en het Taalcentrum Almere worden vanuit eenzelfde bestuurlijke samenstelling bestuurd. Bovendien delen de genoemde stichtingen de directievoering, stafexpertise en stafondersteuning. Deze kosten zijn dan ook niet opgenomen onder de personeelskosten of bedrijfskosten, maar onder de noemer Organisatie. Het samenwerkingsverband PO wordt voor 35% van de genoemde kosten belast en het samenwerkingsverband VO voor 30% (waarvan 5% voor het OPDC/Almeerkans). De resterende 35% van de kosten wordt verdeeld over Almere Speciaal (20%) en het Taalcentrum (15%). De samenwerking omvat tevens de realisatie van een beleidsmatige en strategische samenwerking met partners in de jeugdzorg, beleidsontwikkeling in samenwerking met de gemeente Almere (waaronder OOGO), doorlopende leerlijnen enzovoorts.

Tevens worden onder de post Organisatie de centrale bedrijfskosten verantwoord die bestaan uit de huisvestingskosten, kosten voor ICT en overige kantoorkosten van het centrale kantoor. Deze kosten worden gezamenlijk gedragen door het samenwerkingsverband PO en VO in de verhouding 69/31, rekening houdend met een summier bijdrage van Almere Speciaal en het Taalcentrum.

Tot slot worden hier de eigen kosten van het samenwerkingsverband PO verantwoord waaronder de kosten voor administratie en beheer.

Het aandeel in de totale organisatiekosten voor het samenwerkingsverband PO was begroot op € 679.100. Gerealiseerd is een bedrag van € 836.179. De stijging van de kosten is met name te verklaren door de stijging van de eigen kosten van het SWV-PO. Hieraan zijn de inzet van een projectleider voor de uitvoeringsagenda, de stijging van de kosten voor de accountant en de stijging van de voorziening voor jubilea debet en ook de inzet van extra medewerkers als gevolg van ziektevervanging. Daarnaast zijn een tweetal oude vorderingen afgeboekt (€ 53.970) en is een laatste bedrag (€ 13.150) uit het kwaliteitsimpulsbudget welke in 2014 beschikbaar was gesteld vrijgevallen.

Viertaal/TOS

De opbrengsten van Viertaal liggen € 255.096 hoger dan begroot. Nieuwe afspraken inzake de verdeling van de budgetten binnen Viertaal en het aandeel hierin voor Almere liggen hieraan ten grondslag.

Met ingang van schooljaar 2017-2018 is er voor gekozen om de gehele inzet van het Viertaalbudget te verantwoorden binnen het SWV-PO. Dit betekent dat ook de TOS-arrangementen in het VO worden uitbetaald vanuit het Viertaalbudget dat het SWV-PO ontvangt. Ook de inzet van medewerkers in het VO wordt hieruit voldaan.

Als gevolg van een nieuwe werkwijze worden er minder arrangementen afgegeven maar wordt wel ingezet op directe begeleiding van leerlingen die dit nodig hebben. De inzet van medewerkers wordt hierdoor verhoogd.

Het resultaat op Viertaal/Tos (€ 270.975) wordt toegevoegd aan de bestemde reserve TOS.

Financiële kengetallen

Vermogensbeheer	Signalerings- waarde	2017	2016
Solvabiliteit	< 0,30	0,69	0,60
Weerstandvermogen	< 0,05	0,13	0,14

Budgetbeheer	Signalerings- waarde	2017	2016
Huisvestingsratio	> 0,10	0,01	0,01
Liquiditeit	< 0,75	3,02	2,40
Rentabiliteit		-0,01	-0,03

Alle kengetallen blijven, net als in 2016, binnen de gestelde signaleringswaarden. Kanttekening hierbij is dat het weerstandvermogen van het SWV-PO fors wordt beïnvloed door de inkomsten van Viertaal en de bestemde reserve TOS. Worden beide geëlimineerd, dan is het weerstandvermogen van het SWV-PO 0,07 in 2017.

Toekomstparagraaf

Continuïteit en financieel beeld 2017-2020

De financiële positie van het samenwerkingsverband blijft van voldoende omvang om daarmee de continuïteit te waarborgen. In de volgende paragrafen wordt, op grond van de huidige inzichten in de toekomstige inkomsten en uitgaven, het financieel beeld voor de komende jaren weergegeven.

Eind 2017 is gestart met het realiseren van een nieuw ondersteuningsplan voor 2018-2022. Voor 1 mei 2018 wordt het nieuwe ondersteuningsplan ingediend bij de inspectie. Duidelijk is dat dit nieuwe plan geen direct grote invloed heeft op de begroting en het meerjarig financieel beleid van het samenwerkingsverband op hoofdlijnen. Wel liggen er kansen en mogelijkheden om de beschikbare middelen (b.v. de arrangementsmiddelen in het BAO) op een andere manier te gaan verdelen over de scholen. Dit wordt nog nader uitgewerkt.

In 2018 verwacht het SWV-PO een negatief resultaat te behalen. Gezien de hoogte van de reserves is dit verantwoord. Door het oplossen van de positieve verevening zal vanaf 2019 het SWV-PO wederom een positief resultaat laten zien. Slechts een klein deel van deze middelen is noodzakelijk om het weerstandsvermogen van het SWV-PO op niveau te houden. Het overige deel van het resultaat kan ingezet worden binnen de scholen. Hierbij zal vooral ingestoken worden op arrangementen die de samenwerking tussen regulier, SBO en SO bevorderen en het versterken van initiatieven in het regulier onderwijs binnen de wijk.

Financiële ontwikkeling

Verwachte leerlingaantallen BAO en SBO per 1-10

	2017 real	2018	2019	2020
Leerlingaantal BAO	19.819	19.674	19.561	19.165
Leerlingaantal SBO	677	632	627	609
Totaal aantal leerlingen	20.496	20.306	20.188	19.774

Het verwachte leerlingaantal BAO is gebaseerd op de meest recente leerlingprognose voor het samenwerkingsverband (peildatum 1-10-2016) welke beschikbaar is gesteld op de site van DUO. Er is geen specifieke aanleiding om wijzigingen aan te brengen in deze aantallen. De realiteit per 1-10-2017 wijkt licht af t.o.v. de in de begroting 2017 meegenomen aantallen (BAO:19.806 versus 19.819).

In 2016 was het percentage SO en SBO leerlingen 4,25%. In 2017 is dit gegroeid naar 4,46%. Binnen het SWV-PO is de keuze gemaakt om het percentage van 4,25% voor SO en SBO gezamenlijk te handhaven. Gezien het geringe aandeel SO leerlingen in Almere (1,16% in 2017) is ingezet op een daling van het aantal leerlingen in het SBO. Dit heeft geleid tot de aantallen in bovenstaande tabel. De realiteit per 1-10-2017 wijkt licht af t.o.v. de in de begroting 2017 meegenomen aantallen (SBO:676 versus 677).

Verwachte leerlingaantallen SO per 1-10

	2017 real	2018	2019	2020
Categorie 1	142	139	139	139
Categorie 2	67	65	65	65
Categorie 3	28	27	27	27
Leerlingaantal SO totaal	237	231	231	231

In Almere is gekozen voor extra arrangementen in het SBO waardoor meer leerlingen onderwijs kunnen volgen binnen het SBO en niet doorstromen naar het SO. Verwacht wordt dan ook dat het SO niet verder zal groeien. Het besluit om de arrangementsmiddelen voor SBO+ leerlingen vanaf schooljaar 2018-2019 niet langer toe te kennen kan leiden tot een groei van het SO en/of een uitbreiding van arrangementen extra ondersteuning in het SBO.

De realiteit van 1-10-2017 wijkt licht af t.o.v. de in de begroting 2018 meegenomen aantallen (Cat.1:139 versus 142; Cat.2: 65 versus 67; Cat.3: 27 versus 28).

Verwachte personele bezetting

	2017 real	2018	2019	2020
Bestuur/management	0,0	0,0	0,0	0,0
OOP	28,2	27,9	27,9	27,9
OP	14,9	15,7	15,7	15,7
Personele bezetting in FTE	43,1	43,6	43,6	43,6

Binnen Passend Onderwijs Almere (POA) worden bestuur, directie en stafdiensten gezamenlijk gevoerd. Op basis van een vastgestelde verdeelsleutel worden de besturing en de stafondersteuning verdeeld over een viertal stichtingen (en werkgevers) waaronder het samenwerkingsverband PO. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" wordt een deel van de kosten voor bestuur en staf doorberekend aan de 3 andere stichtingen vallend onder de coöperatie Passend Onderwijs.

De inzet van begeleiders onderwijs en adviseurs, die worden ingezet ten dienste van de schoolbesturen en scholen in zowel het PO als het VO, is georganiseerd in stadsdeelteams binnen het samenwerkingsverband PO en VO. De kosten van deze inzet wordt verdeeld in de verhouding 69 (PO) / 31 (VO).

Met de besturen is afgestemd dat de formatie als geheel niet zal groeien. Als gevolg van de personele unie zijn er wel verschuivingen van formatie tussen het SWV-PO en SWV-VO. Bij het opstellen van de begroting 2018 was een deel van de medewerkers van de staf en de stadsdeelteams nog in dienst van het SWV-VO. Ondertussen zijn er gesprekken gaande om de dienstverbanden binnen het SWV-VO om te zetten naar het SWV-PO zodat voor alle medewerkers dezelfde cao-bepalingen van toepassing zijn. Dit zal geen invloed hebben op de verrekening van de kosten tussen de diverse stichtingen maar zal wel zorgen voor een verhoging van het aantal fte's binnen het SWV-PO (en eenzelfde verlaging bij het SWV-VO). Bij het opstellen van de begroting is hier nog geen rekening mee gehouden.

De directeur-bestuurder was tot begin 2017 in dienst van het SWV-PO. De huidige bestuurder is in dienst van het SWV-VO. Ultimo 2017 staat het aantal fte's bestuur/management bij het SWV-PO dan ook op nihil. Ook voor de directeur/bestuurder geldt dat het dienstverband in 2018 wordt omgezet naar het SWV-PO.

De uitwerking van de Uitvoeringsagenda naar aanleiding van het BMC rapport inzake de evaluatie passend onderwijs in Almere, heeft geen nieuwe aanbevelingen naar voren gebracht inzake de inzet van expertise en begeleiding, zoals die door het samenwerkingsverband wordt geleverd aan schoolbesturen en scholen. In de voorliggende meerjarenraming is dan ook geen rekening gehouden met mogelijke aanpassingen in het beleidsinstrumentarium en expertise-aanbod van POA. Ook het nieuwe Ondersteuningsplan 2018-2022 geeft nog geen wijzigingen voor 2018.

De twee samenwerkingsverbanden zijn uit hoofde van de wet Passend Onderwijs gericht op cluster 3 en 4 leerlingen. Voor het aanbieden van expertise en begeleiding aan cluster 2 leerlingen in Almere is een vijfjarige samenwerkingsovereenkomst gesloten met Viertaal. Op basis van deze overeenkomst worden medewerkers van het samenwerkingsverband ingezet voor de begeleiding van kinderen met een Taal Ontwikkel Stooris (TOS). In de aantallen personele inzet is deze inzet ook opgenomen. Deze medewerkers worden bekostigd uit de middelen van Viertaal. Deze cluster 2 middelen worden strikt gescheiden van de rijksbekostiging voor cluster 3 en 4. De middelen, welke overblijven uit het budget van Viertaal, zijn opgenomen in een bestemde reserve TOS en maken als zodanig geen deel uit van de beschikbare beleidsmiddelen (rijksbekostiging) van het samenwerkingsverband.

Verwachte balansen

EUR (x 1.000)	2017 real	2018	2019	2020
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	123	102	93	88
Totaal vaste activa	123	102	93	88
Viottende activa				
Vorderingen	151	151	151	151
Liquide middelen	2.041	1.649	1.878	2.509
Totaal viottende activa	2.192	1.800	2.029	2.660
Totaal activa	2.315	1.902	2.122	2.748

EUR (x 1.000)	2017 real	2018	2019	2020
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	712	299	519	1.145
Bestemmingsreserve TOS	832	832	832	832
Eigen Vermogen	1.544	1.131	1.351	1.977
Voorzieningen	46	46	46	46
Kortlopende schulden	725	725	725	725
Totaal passiva	2.315	1.902	2.122	2.748

Verwachte resultatenrekeningen

EUR (x 1.000)	2017 real	2018	2019	2020
Baten				
Rijksbijdragen	11.973	12.096	12.337	12.626
Ov. Overheidsbijdragen en -subsidies	132			
Overige baten	156	62	62	62
Totaal baten	12.261	12.158	12.399	12.688
Lasten				
Personeelslasten	3.675	3.528	3.495	3.495
Afschrijvingen	49	51	44	40
Huisvestingslasten	75	76	76	76
Overige lasten	383	277	261	262
Doorbetaling aan schoolbesturen	8.185	8.639	8.303	8.189
Totaal lasten	12.367	12.571	12.179	12.062
Saldo baten en lasten	-106	-413	220	626
Financiële baten	0	0	0	0
Resultaat	-106	-413	220	626

De rijksbijdragen zijn gestoeld op de reeds onder de verwachte leerlingaantallen BAO en SBO genoemde getallen. Bij de doorrekening naar financiële bedragen is gebruik gemaakt van het Infinite-model voor het PO. Alhoewel het aantal leerlingen in de prognoses daalt, stijgen de rijksbijdragen. Dit is het gevolg van de positieve verevening. In 2021 komt deze geheel te vervallen en kan het SWV-PO over het volledige budget beschikken.

De Overige overheidsbijdragen en subsidies in 2017 zijn eenmalige subsidies van de gemeente Almere en is daarmee dus geen jaarlijks terugkerende post.

De post Doorbetaling aan schoolbesturen bestaat uit 2 onderdelen. Het eerste onderdeel is de verplichte afdrachten voor het SO en SBO. Deze laten een stijging zien in 2018 t.o.v. 2017. Dit als gevolg van de groei van het aantal leerlingen in zowel het SO als het SBO. Vanaf 2019 wordt hier opnieuw een daling ingezet daar gestuurd wordt op een percentage SO/SBO van 4,25% daar waar dit in 2017 4,46% is.

Het tweede onderdeel zijn de arrangementsmiddelen die worden uitgezet in het basisonderwijs en het SBO. Als gevolg van de keuze om de compensatie (SBO+) voor de voormalig LGF-middelen na een viertal jaren vanaf schooljaar 2018-2019 niet langer toe te kennen aan het SBO, is hier een daling van de uitgaven te zien (in het BAO is deze compensatie reeds afgeschaft na schooljaar 2015-2016). Tevens zijn hieronder de arrangementsmiddelen voor TOS verantwoord. Deze zijn in 2018 hoger dan in 2017.

Bestuurlijk is besloten de middelen die beschikbaar komen (met name als gevolg van de positieve verevening) zoveel mogelijk in te zetten voor arrangementen. In de begroting zijn deze middelen nog opgenomen als positief resultaat, te zien vanaf 2019. In de komende planperiode zullen keuzes gemaakt moeten worden over de inzet van deze middelen.

De personeelskosten in 2018 dalen ten opzichte van de kosten van 2017. Dit heeft met name te maken met het aftoppen van de inzet en daarmee de kosten voor onderzoek. In 2017 is hieraan voor personele inzet € 441.521 uitgeven. Vanaf 2018 is € 350.000 voor inzet personeel opgenomen in de begroting.

Onder de kosten voor huisvesting wordt het aandeel van het SWV-PO verantwoord van de kosten van het pand aan de Grote Markt. Hier is het hoofdkantoor van POA gehuisvest. Het hoofdkantoor biedt werkruimte voor bestuur, staf en medewerkers van de afdeling toeleiden. Daarnaast zijn er flexplekken beschikbaar voor medewerkers uit de expertise teams. De vergaderruimtes worden zowel voor interne overleggen gebruikt als voor overleggen met de maatschappelijke partners, bijeenkomsten in het kader van trainingen en workshops etc.

In de overige lasten zijn zowel in 2017 als in 2018 extra kosten opgenomen voor het nieuwe ondersteuningsplan. In 2017 zijn de kosten, welke gemaakt zijn in het kader van de eenmalige subsidies van de gemeente Almere, hieronder verwerkt. Daarnaast heeft in 2017 ook de Uitvoeringsagenda geleid tot verhoging van de kosten. Vanaf 2019 zijn er geen specifieke kosten voor dergelijke projecten meer opgenomen in de ramingen.

Verwachte kengetallen

Vermogensbeheer	Signalerings- waarde	2017	2018	2019	2020
Solvabiliteit	< 0,30	0,69	0,62	0,66	0,74
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,13	0,09	0,11	0,16

Budgetbeheer	Signalerings- waarde	2017	2018	2019	2020
Huisvestingsratio	> 0,10	0,01	0,01	0,01	0,01
Liquiditeit	< 0,75	3,02	2,48	2,80	3,67
Rentabiliteit		-0,01			
1-jarig	< - 0,10		-0,03		
2 jarig	< - 0,05			0,02	
3 jarig	< 0,00				0,05

In meerjarig perspectief laten de kengetallen een gezonde ontwikkeling zien.

Ook hier geldt dat de kengetallen worden beïnvloed door de middelen van Viertaal en de bestemde reserve TOS. In 2018 zal het weerstandsvermogen van het SWV-PO excl. de bestemde reserve TOS licht onder de norm van 0,05 dalen. Gezien de toekomstige ontwikkelingen met name als gevolg van het wegvallen van de positieve verevening waardoor meer middelen beschikbaar komen, komt de continuïteit van de organisatie niet in het geding.

Beleggen, lenen en derivaten

In 2017 is er geen sprake van beleggingen. Het SWV-PO heeft haar gelden gestort op (spaar)rekeningen bij de Rabobank waarvan de tegoeden direct opeisbaar zijn. Het vigerende treasurystatuut is geactualiseerd gelet op de wijzigingen in de betreffende regelgeving. Er wordt gewerkt binnen de bepalingen krachtens de "Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016".

Onzekerheden en risico's

Binnen het samenwerkingsverband PO zijn een aantal onzekerheden en risico's te benoemen, zowel in de rijksbekostiging als binnen de allocatie uit hoofde van het Ondersteuningsplan, dat de basis vormt voor de inzet van middelen voor arrangementen, voor zorg- en ondersteuningsstructuren alsook voor verschillende stedelijke voorzieningen. Bestuur en directie zijn zich bewust van de risico's binnen de organisatie. Voor een aantal risico's zijn reeds adequate controles ingericht ter voorkoming en monitoring, voor andere risico's zijn de eerste stappen richting beheersing gezet en is de monitoring nog in ontwikkeling.

Bekostiging en verplichte afdrachten

De rijksbekostiging van het SWV-PO is gebaseerd op de leerlingprognose van DUO en wordt bovendien vastgesteld door DUO. Mochten de werkelijke leerlingaantallen fors afwijken van deze prognoses dan heeft dit positieve dan wel negatieve invloed op de bekostiging. Ter monitoring worden werkelijke leerlingaantallen, zodra deze bekend zijn, doorgerekend binnen de bestaande ramingen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de toegangsmogelijkheden die DUO biedt in onder meer de zogenoemde Vensters.

De verplichte afdrachten vormen een allocatie-risico binnen het SWV-PO. Het gaat hierbij om de afdrachten aan het SO en het SBO.

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een stabiel leerlingaantal binnen het SO vanaf 2017. De huidige ontwikkelingen, zeker ook in relatie tot de ontwikkelingen binnen het SBO, kunnen leiden tot een stijging van het leerlingaantal. Mocht het leerlingaantal stijgen binnen het SO c.q. de zwaarte van de ondersteuning aan leerlingen fors wijzigen, dan heeft dit invloed op de uitputting van het budget voor zware ondersteuning en daarmee invloed op de inzet van deze middelen voor andere doeleinden.

Bovendien geldt de bekostigingsregel dat, indien de verplichte afdracht aan het SO de toekenning van middelen voor zware ondersteuning overschrijdt, de scholen mee moeten betalen aan het ontstane tekort. Gezien de verwachte uitputting van het budget van rond de 40% wordt dit risico op nihil geschat en zijn aanvullende maatregelen niet noodzakelijk.

Binnen het SBO zijn door het samenwerkingsverband duurzame afspraken gemaakt over het deels bekostigen van specifieke arrangementen c.q. groepen voor leerlingen die met meer resultaat in het SBO een passende plek kunnen hebben in plaats van een eventuele doorstroming naar zwaardere voorzieningen in het SO. Boven op de SBO-bekostiging levert het samenwerkingsverband een financiële bijdrage om dat mogelijk te maken in het SBO. Onderdeel van deze afspraken is ook een genormeerde groeiregeling waarmee groei of krimp tijdig wordt gemonitord.

Als belangrijk onderdeel van de interne Planning- en Controlcyclus wordt driemaal per jaar een 4-maandsrapportage opgesteld. Deze wordt besproken met het MT en de directeur-bestuurder, waarna deze rapportages worden vastgesteld en worden besproken met budgethouders. In deze rapportages wordt een prognose voor het lopende jaar opgesteld op basis van de nieuwste inzichten, afspraken en cijfers. Ook wordt een nadere toelichting gegeven op het realisatieverloop. Indien noodzakelijk wordt ook de meerjarenraming opnieuw doorgerekend. Tussentijds wordt intern maandelijks aan de directeur regie en bedrijfsvoering inzicht verschaft in de financiële stand van zaken van de begrotingsuitvoering en personeelsbezetting. De interne rapportages en de periodieke 4-maandsrapportages bieden voldoende inzicht en mogelijkheden om tijdig te kunnen bijsturen.

Personeel

Zoals eerder benoemd in zowel het Bestuursverslag als onder de verwachte personele bezetting hebben de aanbevelingen vanuit de Uitvoeringsagenda niet geleid tot kwantitatieve wijzigingen in de toekomstige beschikbaarstelling van expertise en begeleiding. Ook het nieuwe Ondersteuningsplan 2018-2022 geeft hiervoor geen directe aanwijzingen op korte termijn. Wel zal het aantal fte's binnen het SWV-PO in 2018 toenemen als gevolg van het omzetten van een aantal contracten van medewerkers van het SWV-VO naar het SWV-PO (tegelijktijd neemt het aantal medewerkers bij het SWV-VO af met eenzelfde volume).

Teneinde het proces van in- en uittreding van medewerkers effectiever en efficiënter te laten verlopen is in 2017 gestart met CSS, een digitaal systeem voor de verwerking van personele mutaties.

Het SWV-PO is sinds 1 januari 2016 niet meer aangesloten bij het vervangingsfonds. Dit betekent dat het eigenrisicodragend is voor de kosten van ziekteverzuim. Deze keuze is gemaakt daar de kosten voor het vervangingsfonds in langjarig perspectief de kosten voor vervanging bij ziekte ver overschreden. Om de mogelijkheden van verzuimpreventie te vergroten is in 2016 het Project-V opgestart. Dit project heeft in 2017 voor alle werkgevers binnen POA een verbetering op van het beleid op het terugdringen van ziekteverzuim opgeleverd.

Het personeelsbeleid van het SWV-PO is er op gericht medewerkers te faciliteren in hun functie en zorg te dragen voor een goede samenwerking tussen werkgever en werknemer. Met de huidige gesprekkencyclus (PPOP) worden knelpunten vroegtijdig gesignaleerd en bespreekbaar gemaakt. Mocht daarentegen een ontslag onvermijdbaar zijn, dan worden vooraf de risico's in kaart gebracht en een inschatting gemaakt van de financiële consequenties. Het SWV-PO hanteert het ontslagbeleid conform de cao-PO. In voorkomende gevallen wordt bezien of na het ontslag gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden die het Participatiefonds biedt. In de P&O processen is beschreven hoe verder om te gaan met medewerkers die een uitkering ontvangen na ontslag.

Doelmatigheid

Naast de niet-beïnvloedbare bekostiging van de zware voorzieningen, worden de stedelijke voorzieningen in Almere bekostigd uit de middelen van het samenwerkingsverband. Vervolgens worden middelen ingezet voor de ondersteunings- en zorgstructuur binnen de scholen in het regulier onderwijs. Specifieke arrangementen kunnen daar een onderdeel van zijn.

De generieke arrangementsmiddelen worden over de scholen verdeeld en toegekend op basis van leerlingaantallen per school. De toekenning en beschikbaarstelling vindt plaats per schoolbestuur. Het bestuur is vrij om de middelen te verdelen over de scholen.

De arrangementsmiddelen zijn bestemd voor de extra ondersteuning binnen de scholen en daarmee niet voor de basisondersteuning. De scholen ontvangen zelf de rijksbekostiging voor de basisondersteuning. In algemene zin bestaat hier een onzekerheid dat de geldmiddelen voor passend onderwijs niet op een juiste en effectieve manier worden besteed door de schoolbesturen.

Om de doelmatigheid van de besteding van de middelen te toetsen is begin 2018 voor de tweede keer een doelmatigheidscheck gedaan bij de scholen over de besteding van de middelen over schooljaar 2016-2017. Ditzelfde geldt voor de SBO scholen. Ook zij dienen middels een doelmatigheidstoets aan te tonen hoe de middelen, die zij van het samenwerkingsverband hebben ontvangen, zijn ingezet. Op dit moment zijn hieraan nog geen financiële consequenties verbonden. De doelmatigheidscheck is een vast jaarlijks onderdeel van de toetsingen binnen het samenwerkingsverband PO.

Privacy

Binnen de afdelingen Toe leiden en Onderzoek wordt dagelijks gewerkt met gegevens van leerlingen. Deze gegevens zijn privacygevoelig. Dit zelfde geldt voor de gegevens van onze medewerkers.

Het risico, dat het werken met privacygevoelige gegevens met zich meebrengt, is dat deze gegevens in handen komen van verkeerde personen of bedrijven.

Om de privacy van zowel leerlingen als medewerkers te waarborgen hebben alle medewerkers van het samenwerkingsverband PO begin 2017 een privacy protocol ondertekend. Hierin is geregeld op welke manier er om gegaan wordt met de gegevens van leerlingen en medewerkers en op welke manier informatie gedeeld mag worden met derden. Datzelfde geldt voor de digitale opslag van bedoelde gegevens.

Voor wat betreft de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband bij het voorkomen van zogenoemde datalekken zijn in 2015 en 2016 schriftelijke afspraken gemaakt met het administratiekantoor en met de arbodienst. Bovendien is een meldpunt datalekken ingericht teneinde ook hier te voldoen aan de gestelde wettelijke eisen.

In mei 2018 is de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Met de invoering van het privacy protocol in 2017 is reeds de eerste stap gezet om te voldoen aan de nieuwe regelgeving. De functionaris voor gegevensbescherming is aangesteld. Voor het tot stand komen van het dataregister zijn de voorbereidingen getroffen. De organisatie is nu in de fase van het vullen van het dataregister. Voor de verdere implementatie ligt het plan gereed. Hiermee voldoet het SWV-PO aan de huidige voorwaarden.

Jaarrekening

Grondslagen en waarderingen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs (RJ 660). De jaarrekening is opgesteld in hele euro's.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

In de jaarrekening is de rechtstreekse afdracht van de rijksvergoedingen aan het SO, de overdrachtsverplichting SBO en de ondersteuningsmiddelen aan de schoolbesturen conform de nieuwe richtlijnen van het ministerie gepresenteerd onder de lasten. In 2016 werden deze in mindering gebracht op de baten uit rijksvergoedingen. De vergelijkende cijfers over 2016 zijn aangepast aan de presentatie in 2017 om de vergelijkbaarheid te vergroten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij wordt aangemerkt elke rechtspersoon waarover overheersende zeggenschap, gemeenschappelijk zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie, die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen vervaardigings- of verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen en ontvangen investeringsbijdragen (netto-methode). Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op economische levensduur waarbij de afschrijving start in de maand van aanschaf. De afschrijving loopt door tot de restwaarde nihil is. Activering vindt plaats voor investeringen vanaf € 500 met een geschatte economische levensduur van meer dan 1 jaar.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen kostprijs (inclusief eventuele rente en kosten), voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemde reserves.

De bestemde reserve TOS wordt gevormd uit het resultaat op de activiteiten voor TOS leerlingen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De vaststelling van de hoogte van de voorziening jubilea is gewijzigd. Met ingang van 2016 wordt gebruik gemaakt van het model van de PO-raad. De grondslag voor de hoogte van de voorziening is het aantal medewerkers in dienst per ultimo jaar, het aantal reeds opgebouwde dienstjaren en de verwachte blijfkans zoals deze door de PO-raad is vastgesteld. Voor het contant maken van de voorziening is aansluiting gezocht bij het door de PO-raad vastgestelde percentage van 1,00%. De werkelijke jubileum uitkeringen worden in de loop van het jaar rechtstreeks onttrokken aan de voorziening.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Bij kortlopende schulden is dit meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen

Onder de (rijks)bijdragen OCW worden de vergoedingen voor personele en exploitatiekosten opgenomen. De (rijks)bijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar.

In deze jaarrekening is de rechtstreekse afdracht van de rijksvergoedingen aan het SO, de overdrachtsverplichting SBO en de ondersteuningsmiddelen aan de schoolbesturen conform de richtlijnen van het ministerie gepresenteerd onder de lasten (zie punt 4.5). In 2016 werden deze in mindering gebracht op de baten uit rijksvergoedingen. De vergelijkende cijfers over 2016 zijn aangepast aan de presentatie in 2017 om de vergelijkbaarheid te vergroten.

Personeelslasten

De medewerkers van de stichting nemen deel in een zogenaamde toegezegde pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het ABP. De stichting betaalt hiervoor premies, waarvan een deel door de werkgever wordt betaald en een deel door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Naar de stand van ultimo december 2017 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 104,4% (bron: website www.abp.nl).

Afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

- Inventaris 5-10 jaar
- ICT:
  - Software 3 jaar
  - Hardware 3-10 jaar
  - Overige 5 jaar

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

Belastingen

De Stichting valt voor de VPB onder de specifieke vrijstelling voor publiek gefinancierd onderwijs. De activiteiten bestaan voor meer dan 90% uit bekostigde onderwijs- en/of onderzoeksactiviteiten en de activiteiten worden voor meer dan 70% gefinancierd door publieke middelen.

Balans (na resultaatverdeling)

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
Activa		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa	122.721	133.031
Totaal vaste activa	122.721	133.031
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	151.166	321.120
1.7 Liquide middelen	2.041.176	2.339.854
Totaal vlottende activa	2.192.342	2.660.974
Totaal activa	2.315.063	2.794.005

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
Passiva		
2.1 Eigen Vermogen	1.543.592	1.649.672
2.2 Voorzieningen	46.000	37.000
2.4 Kortlopende schulden	725.471	1.107.333
Totaal passiva	2.315.063	2.794.005

Staat van baten en lasten

	2017 EUR	Begroot 2017 EUR	2016 EUR
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	11.973.195	11.378.700	11.470.788
3.2 Ov. Overheidsbijdragen en -subsidies	131.720	-	43.280
3.5 Overige baten	156.091	159.800	178.308
Totaal baten	12.261.006	11.538.500	11.692.376
Lasten			
4.1 Personeelslasten	3.675.516	2.967.800	3.305.674
4.2 Afschrijvingen	48.827	38.000	54.777
4.3 Huisvestingslasten	75.427	71.900	82.228
4.4 Overige lasten	382.817	439.700	307.056
4.5 Doorbetaling aan schoolbesturen	8.184.848	7.982.700	8.339.357
Totaal lasten	12.367.435	11.500.100	12.089.092
Saldo baten en lasten	-106.429	38.400	-396.716
6 Financiële baten en lasten	350	100	3.245
Totaal resultaat	-106.079	38.500	-393.471

Kasstroomoverzicht

	2017 EUR	2016 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-106.429	-396.716
<i>Aanpassing voor:</i>		
Afschrijvingen	48.827	54.777
Mutaties voorzieningen	9.000	9.000
<i>Verandering in vlottende middelen</i>		
Vorderingen (-/-)	-169.954	-1.309.769
Schulden	-381.862	14.472
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	-260.510	991.302
Ontvangen rente	350	3.245
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-260.160	994.547
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	38.518	97.962
Desinvesteringen in materiële vaste activa		
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-38.518	-97.962
Mutatie liquide middelen	-298.678	896.585
Stand liquide middelen 1-1	2.339.854	1.443.269
Stand liquide middelen 31-12	2.041.176	2.339.854
Mutatie liquide middelen	-298.678	896.585

Toelichting op de balans

Vaste activa

	Aanschaf- prijs 1-1-2017 EUR	Afschrijving cumulatief 1-1-2017 EUR	Boek- waarde 1-1-2017 EUR	Investering 2017 EUR	Aanschaf- waarde desinvest. EUR	Afschrijving desinvest. EUR	Boek- waarde verlies EUR	Afschrijving 2017 EUR	Aanschaf- prijs 31-12-2017 EUR	Afschrijving cumulatief 31-12-2017 EUR	Boek- waarde 31-12- 2017 EUR
1.2 Materiële vaste activa											
1.2.3.1 Inventaris en apparatuur	325.354	270.534	54.820	1.647	211.113	209.874	1.238	15.069	115.888	75.729	40.159
1.2.3.2 ICT	139.202	60.991	78.211	36.871	17.972	15.450	2.522	29.998	158.101	75.539	82.562
Materiële vaste activa	464.556	331.525	133.031	38.518	229.085	225.324	3.760	45.067	273.989	151.268	122.721

Vorderingen

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	112.622	222.723
1.5.3 Vorderingen op gemeenten	6.250	-
1.5.10 Overige vorderingen	14.120	34.116
1.5.12 Overlopende activa	18.174	64.281
Totaal vorderingen	151.166	321.120
<i>Uitsplitsing</i>		
1.5.10.1 Verbonden partij Almere Speciaal	3.796	
1.5.10.1 Verbonden partij Taalcentrum Almere	2.222	
1.5.10.2 Overige	8.102	34.116
Overige vorderingen	14.120	34.116
1.5.12.2 Vooruitbetaalde kosten	18.108	62.007
1.5.12.4 Overige overlopende activa	66	2.274
Overlopende activa	18.174	64.281

Van de nog openstaande posten debiteuren (1.5.1) staat medio maart 2018 nog € 25.175 open.

Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kasmiddelen	146	150
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	2.041.030	2.339.704
Totaal liquide middelen	2.041.176	2.339.854

De post Tegoeden op bankrekeningen (1.7.2) bestaat uit de saldi op de volgende bankrekeningen:

- Rabobank spaarrekening € 813.096
- Rabobank rekening courant € 1.205.090
- Rabobank bankgarantie € 22.844

Behoudens de liquide middelen welke garant staan voor de bankgarantie staan de liquide middelen ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

	Stand 1-1-2017 EUR	Resultaat 2017 EUR	Overige mutaties EUR	Stand 31-12-2017 EUR
2.1 Eigen Vermogen				
2.1.1 Algemene reserve	1.088.450	-377.054	-	711.395
2.1.2 Bestemde reserve TOS	561.222	270.975	-	832.197
Eigen Vermogen	1.649.672	-106.079	-	1.543.592

Van de ontvangen financiële middelen voor de TOS-activiteiten is overeengekomen dat deze niet in de algemene activiteiten van passend onderwijs wegvloeien. Derhalve wordt het resultaat in een afzonderlijke bestemde reserve TOS opgenomen.

Voorzieningen

	Stand 1-1-2017 EUR	Dotaties EUR	Onttrek- kingen EUR	Stand 31-12- 2017 EUR	Kort- lopend deel < 1 jaar	Lang- lopend deel > 1 jaar
2.2 Voorzieningen						
2.2.1 Personeels- voorzieningen	37.000	16.850	7.850	46.000	999	45.001
Voorzieningen	37.000	16.850	7.850	46.000		

De personeelsvoorziening is een voorziening voor uitkeringen in het kader van dienstjubilea.

Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	EUR	EUR
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.8 Crediteuren	215.941	115.457
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	141.913	143.531
2.4.10 Schulden ter zake van pensioenen	42.045	38.805
2.4.11 Schulden ter zake van werk door derden	21.827	-
2.4.12 Overige kortlopende schulden	126.536	497.552
2.4.13 Overlopende passiva	177.209	311.988
Totaal kortlopende schulden	725.471	1.107.333
<i>Uitsplitsing</i>		
2.4.9 Loonheffing	134.923	135.048
2.4.9 Premies sociale verzekeringen	6.990	8.483
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>	141.913	143.531
2.4.12 Toegekende bijdragen kwaliteitsimpuls basis	-	26.300
2.4.12 Verbonden partij SLA-VO	27.003	179.523
2.4.12 Verbonden partij Almere Speciaal	-	2.816
2.4.12 Verbonden partij Taalcentrum Almere	-	1.098
2.4.12 Overige	99.533	287.815
<i>Overige kortlopende schulden</i>	126.536	497.552
2.4.13.4 Vooruit ontvangen bedragen	63.110	192.639
2.4.13.5 Vakantiegeld en -dagen	107.191	115.283
2.4.13.7 Overige overlopende passiva	6.908	4.066
<i>Overlopende passiva</i>	177.209	311.988

De post Crediteuren (2.4.8) laat een stijging zien ten opzichte van 2016. Dit heeft met name te maken met een stijging van de inzet van medewerkers via inhuur en detachering. De facturen voor deze inzet worden merendeels ontvangen na het afsluiten van de maand.

De post Schulden ter zake van werk door derden (2.4.11) behelst de nog te betalen inhuurkosten van medewerkers voor werkzaamheden welke in 2017 zijn verricht.

De post Overige onder de Overige kortlopende schulden (2.4.12) is fors lager ten opzichte van 2016. In 2017 is de overdracht van middelen aan de schoolbesturen tijdig voldaan en is tevens het merendeel van de onderlinge verrekening van kosten tussen de stichtingen vallend onder Passend Onderwijs tijdig afgehandeld.

Verantwoording subsidies

Er zijn geen geormerkte subsidies ontvangen die in model G verantwoord dienen te worden.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Rijksbijdragen

	2017	2016
	EUR	EUR
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	10.051.999	9.685.988
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	1.921.196	1.784.800
Totaal rijksbijdragen	11.973.195	11.470.788

In deze jaarrekening is de rechtstreekse afdracht van de rijksvergoedingen aan het SO, de overdrachtsverplichting SBO en de ondersteuningsmiddelen aan de schoolbesturen conform de richtlijnen van het ministerie gepresenteerd onder de lasten (zie punt 4.5). In 2016 werden deze in mindering gebracht op de baten uit rijksvergoedingen. De vergelijkende cijfers over 2016 zijn aangepast aan de presentatie in 2017 om de vergelijkbaarheid te vergroten.

De post Rijksbijdragen OCW (3.1.1) zijn de bruto rijksvergoedingen voor het samenwerkingsverband.

De post Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV (3.1.4) behelst de inkomsten van Viertaal inzake de middelen voor TOS-leerlingen.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2017	2016
	EUR	EUR
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies		
3.2.2.2 Ov. Gemeentelijke subsidies	131.720	43.280
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	131.720	43.280

Onder de post Overige gemeentelijke subsidies (3.2.2.2) is opgenomen de subsidie voor het Project Aanjaaggelden 2016-2017 School in de Wijk. In totaal is voor dit project € 125.000 ontvangen van de gemeente Almere. Hiervan is reeds € 8.279 verwerkt in de jaarrekening 2016. In 2017 is het project afgerond en is het resterende deel (€ 116.721) verantwoord.

Daarnaast is het project Curriculum Neo verantwoord onder genoemde post. In totaal is voor dit project € 50.000 ontvangen van de gemeente Almere. Hiervan is reeds € 35.001 verantwoord in de jaarrekening 2016. In 2017 is het project afgerond en is het resterende deel (€ 14.999) verantwoord.

Andere baten

	2017 EUR	2016 EUR
3.5 Overige baten		
3.5.4.2 Detachering personeel	138.456	155.766
3.5.4.10 Overige	17.635	22.542
Totaal overige baten	156.091	178.308

De post Detacheringen personeel (3.5.4.2) bestaat uit de vergoeding voor de dienstverlening aan scholen op basis van opdracht.

Personeelslasten

	2017 EUR	2016 EUR
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen en salarissen	3.559.880	3.517.196
4.1.2 Overige personeelslasten	126.095	-211.522
4.1.3 Ontvangen vergoedingen	10.459	-
Totaal personeelslasten	3.675.516	3.305.674
<i>Uitsplitsing</i>		
4.1.1.1 Lonen en salarissen	2.803.490	2.829.828
4.1.1.2 Sociale lasten	379.585	364.493
4.1.1.5 Pensioenpremies	376.805	322.875
<i>Lonen en salarissen</i>	3.559.880	3.517.196
4.1.2.1 Dot. Pers. Voorzieningen	16.850	18.465
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	1.020.284	720.832
4.1.2.3 Overige personeelslasten	175.384	137.833
4.1.2.3 Doorberekende kosten	-1.086.423	-1.088.652
<i>Overige personeelslasten</i>	126.095	-211.522

Onder de post Personeel niet in loondienst (4.1.2.2) zijn de kosten voor het schoolmaatschappelijk werk (€ 161.366) en inhuur van specifieke expertise en begeleiding opgenomen (€ 858.918). De keuze om geen medewerkers in vaste dienst aan te nemen heeft geleid tot een stijging van deze laatste kosten.

De post Doorberekende kosten (4.1.2.3) is negatief. Een bedrag van € 1.086.423 is opgenomen inzake de interne doorbelastingen aan de andere stichtingen waarmee een gemeenschappelijke bestuur en staforganisatie wordt gevoerd. Tevens worden de kosten voor de inzet van expertise en begeleiding gedeeld met het SWV-VO.

Afschrijvingen

	2017	2016
	EUR	EUR
4.2 Afschrijvingen		
4.2.2 Materiële vaste activa	48.827	54.777
Totaal afschrijvingen	48.827	54.777

Huisvestingslasten

	2017	2016
	EUR	EUR
4.3 Huisvestingslasten		
4.3.1 Huur en schoonmaak	111.560	123.034
Doorbelaste huisvestingskosten	-36.133	-40.806
Totaal huisvestingslasten	75.427	82.228

Overige lasten

	2017	2016
	EUR	EUR
4.4 Overige lasten		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	314.718	301.362
Doorbelaste adm- en beheerslasten	-110.971	-130.278
4.4.3 Onderwijsmiddelen en projecten	179.070	135.972
Totaal overige lasten	382.817	307.056
Specificatie honorarium		
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	15.807	8.422
4.4.1.2 Uitvoering controle opdrachten	5.748	
Accountantslasten	21.555	8.422

Onder de post Administratie- en beheerslasten (4.4.1) zijn met name de in samenwerking met de overige stichtingen binnen Passend Onderwijs gemaakt kantoorkosten inzake de regeling "Kosten voor gemene rekening" opgenomen evenals bij de huisvestingslasten. Tevens staan hier de eigen organisatiekosten.

De post Onderwijsmiddelen en projecten (4.4.3) behelst in eerste instantie de kosten voor projecten (€ 147.151). Deze zijn voor € 109.937 gerelateerd aan de van de gemeente Almere ontvangen subsidies voor het Curriculum Neo en de aanjaaggelden voor het project School in de Wijk. Daarnaast zijn hieronder de kosten voor grensverkeer SBO (€17.874) en de kosten inzake materialen voor onderzoek (€ 14.000) verantwoord.

De post Onderzoek jaarrekening (4.4.1.1) behelst de kosten, die betrekking hebben op de jaarrekeningcontrole 2017 inclusief de nog te betalen kosten voor de jaarrekeningcontrole 2017.

De post Uitvoering controle opdrachten (4.4.1.2) behelst de gemaakte kosten voor de controles op de gemeentelijke subsidies.

Doorbetalingen aan schoolbesturen

		2017 EUR	2016 EUR
4.5	Doorbetaling aan schoolbesturen		
4.5.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW	2.597.955	2.259.759
4.5.2	Doorbetaling obv 1 februari	1.727.680	1.832.817
4.5.3	Overige doorbetalingen aan schoolbesturen	3.859.213	4.246.781
	Totaal doorbetaling aan schoolbesturen	8.184.848	8.339.357
	<i>Uitsplitsing</i>		
4.5.2.1	Doorbetaling obv 1 februari SO	181.678	144.680
4.5.2.2	Doorbetaling obv 1 februari SBO	387.880	275.623
4.5.2.2	Doorbetaling obv 1 februari > SBO 2%	1.158.122	1.412.514
	Doorbetaling obv 1 februari	1.727.680	1.832.817

De post Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW (4.5.1) behelst de verplichte afdrachten aan het SO. De afdrachten zijn afhankelijk van aantal leerlingen en de door DUO vastgestelde tarieven.

De post Doorbetaling op basis van 1 februari (4.5.2) behelst de verplichte groeiregelingen binnen het SO en het SBO en voor het SBO de doorbetaling van de ondersteunings-bekostiging voor het aantal leerlingen boven de 2% van het totaal aantal leerlingen in het basisonderwijs. Voor beide groeiregelingen wordt zowel de ondersteuningsbekostiging als de basisbekostiging vergoed.

De post Doorbetaling o.b.v. 1 februari SBO (4.5.2.2) is in 2017 hoger dan in 2016. Dit heeft te maken met een groei van 70 leerlingen per 1-2-2017, daar waar de groei op 1-2-2016 29 leerlingen was.

De post Doorbetaling o.b.v. 1 februari SBO >2% is in 2017 € 254.392 lager dan in 2016. Dit komt met name door de hoge kosten in schooljaar 2015-2016 welke een grote invloed hadden op de kosten in 2016.

De post Overige doorbetalingen aan schoolbesturen (4.5.3) behelst de door het SWV-PO toegekende arrangementsmiddelen. De middelen voor het SBO liggen in 2017 (€ 1.113.924) fors hoger dan in 2016 (€ 730.493). Dit ligt met name aan de hogere toekenning over schooljaar 2017-2018 aan de SBO-scholen. De middelen in het BAO zijn gedaald (2017 € 2.745.287; 2016 € 3.359.955) door het afschaffen van de doorbetaling van "oude" LGF middelen tot en met schooljaar 2015-2016 (€ 249.760) en de lagere doorbetaling vanuit de TOS-middelen. Tot slot zijn in 2016 middelen toegekend aan het SO (€ 156.333). Dit waren eenmalige toekenningen en deze zijn niet teruggekomen in 2017.

Financiële baten en lasten

	2017 EUR	2016 EUR
6 Financiële baten en lasten		
6.1 Rentebaten	350	3.245
Totaal financiële baten en lasten	350	3.245

Overige toelichtingen

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2017 EUR	Resultaat 2017 EUR	Art. 2:403 BW j/n	Deelname %	Consolidatie j/n
Stichting leerlingzorg Almere – VO	Stichting	Almere	1	2.458.466	570.098	Nee	0%	Nee
Stichting Almere Speciaal	Stichting	Almere	1	1.846.255	463.943	Nee	0%	Nee
Stichting Taalcentrum Almere	Stichting	Almere	1	1.824.580	1.640	Nee	0%	Nee

Alle transacties met verbonden partijen zijn in het verslagjaar 2017 onder normale marktvoorwaarden aangegaan.

De doorbelasting van kosten voor gemene rekening heeft plaatsgevonden op basis van de werkelijke kosten en vooraf vastgestelde verdeelsleutels.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Topfunctionaris Bedragen x € 1	R. Pet	
	2017	2016
Functiegegevens		
Aard van de functie	bestuurder	bestuurder
Duur van het dienstverband	1-1 t/m 28-2	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in FTE)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	19.648	94.685
Beloningen betaalbaar op termijn	2.441	12.695
Totaal bezoldiging	22.089	107.380
Toepasselijk WNT maximum	29.258	179.000

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Topfunctionarissen Bedragen x € 1	A. van Tok		H. Vlugs	
	2017	2016	2017	2016
Functiegegevens				
Aard van de functie	bestuurder	nvt	bestuurder	nvt
Duur van het dienstverband	1-2 t/m 14-6		15-6 t/m 31-12	
Aantal maanden	5		7	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief	176		176	
Maxima obv normbedrag /mnd	122.500		165.500	
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan max uurtarief	ja		ja	
Totaal bezoldiging	16.897		26.850	
Reden overschrijding	nvt		nvt	

Toezichthoudende topfunctionarissen

Topfunctionaris Bedragen x € 1	M. Denters	
	2017	2016
Functiegegevens		
Aard van de functie	voorzitter	voorzitter
Duur van de functie	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging	4.635	10.700
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	27.150	26.850

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
I. Verheggen (t/m juli)	lid raad van toezicht
B. Dijkgraaf (vanaf juli)	lid raad van toezicht
M. Eijgenstein	lid raad van toezicht
K. Oosterbaan	lid raad van toezicht
S. van Rijnbach	lid raad van toezicht
T. Kruijer	lid raad van toezicht

Alhoewel er voor onderwijsinstellingen specifieke regels gelden voor de WNT vallen de samenwerkingsverbanden onder het WNT-maximum. Zij hebben geen ingeschreven leerlingen.

De kosten van de topfunctionarissen worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" verdeeld over de stichtingen vallend onder Passend Onderwijs Almere. Het aandeel van SLA-PO in deze kosten is 35%.

In 2017 heeft er een wisseling van de directeur bestuurder plaatsgevonden. De heer R. Pet is met ingang van 1-3-2017 met pensioen gegaan. Hij was in dienst de SLA-PO en werd als zodanig ook bezoldigd vanuit deze stichting. De bezoldiging over de genoemde periode is dan ook volledig opgenomen in de WNT verantwoording. Middels de onderlinge verdeling van de kosten zijn slechts 35% van de kosten in de jaarrekening van de SLA-PO verantwoord.

De heer J.A. van Tok heeft tijdelijk functie van directeur/ bestuurder vervult in de periode 1-2-2017 t/m 14-6-2017. De heer Van Tok is in dienst bij de Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs. In de WNT verantwoording is 35% van de bezoldiging opgenomen van de heer van Tok.

Mevrouw H. Vlug is per 15-6-2017 in dienst getreden als de nieuwe directeur/bestuurder. Zij wordt ingehuurd door de Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs. In de WNT verantwoording is 35% van de bezoldiging opgenomen van mevrouw Vlug.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Intern overleg inzake de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO heeft ertoe geleid, dat geen uren gespaard kunnen worden (art. 8A.8 cao PO). Derhalve is geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd.

Met ingang van 1 januari 2016 is de stichting eigen risicodragers voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel (art. 183 WPO, art. 169 WEC).

Voorwaardelijke verplichtingen

Er zijn geen voorwaardelijke verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

	Tot 1 jaar EUR	Van 2 tot 5 jaar EUR	Langer dan 5 jaar EUR
Huur pand Grote Markt	70.380	175.950	
Huur kopieermachines	13.372	15.601	

De stichting is met de overige stichtingen vallend onder Passend Onderwijs Almere een meerjarige overeenkomst aangegaan voor gezamenlijke bestuurs- en bedrijfsvoering. De kosten worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" op basis van een vaste verdeelsleutel verdeeld over de stichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode van het opmaken van de jaarrekening geen feiten voorgedaan die als "gebeurtenissen na balansdatum" zijn te kwalificeren.

Voorstel bestemming resultaat 2016

De jaarrekening 2017 sluit met een nadelig saldo van € 106.079. De volgende verdeling van het resultaat wordt voorgesteld.

- De TOS activiteiten leiden in 2017 tot een positief resultaat van € 270.975. Voorgesteld wordt dit resultaat toe te voegen aan de bestemde reserve TOS.
- Voor het overige resultaat, zijnde € 377.054 negatief, wordt voorgesteld dit te onttrekken aan de Algemene reserve.

Overige gegevens

Ondertekening

Mw. H. Vlug

Directeur/bestuurder

Almere, 25 juni 2018

Dhr. M. Denters

Voorzitter ledenraad

Almere, 25 juni 2018

Gegevens over de rechtspersoon

Naam Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs
Adres Postbus 10130, 1301 AC Almere
Telefoon 036-7670200
Emailadres info@passendonderwijs-almere.nl
Contactpersoon P.H.W. de Ruijter
KvK-nummer 39068883
Bestuursnummer 21642 (m.i.v. 1-8-2014)
Brinnummer n.v.t.

Controle verklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs te Almere

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs te Almere gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- ▶ zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de balans per 31 december 2017;
- ▶ de staat van baten en lasten over 2017; en
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 3 juli 2018

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.A. Brandhorst MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.